

Vilkår for mottaksplikt for rå melk fra aktører i markedsordningen for melk til Norsk melkeråvare (markedsregulator)

1. INNLEDNING OG RAMMER FOR MOTTAKSPLIKTEN

Tine SA er markedsregulator i meierisektoren. Dette ansvaret er lagt til Norsk melkeråvare, som er avdelingen i Tine SA med ansvar for råvarehåndtering og markedsregulering. I det videre brukes Norsk melkeråvare (NMR) om håndteringen av rå melk og markedsreguleringsansvaret. Tine brukes om meierier og annen virksomhet i Tine. Der forskrift siteres brukes teksten i forskriften.

Forskrift om markedsregulering for å fremme omsetning av jordbruksvarer pålegger Norsk melkeråvare mottaksplikt på rå melk under visse vilkår. I forskriftens § 5-3-1 heter det:

“Mottaksplikt på rå melk fra alle ku- og geitemelkprodusenter

Markedsregulator har mottaksplikt på all rå melk fra alle ku- og geitemelkprodusenter til samme priser og leveransevilkår som for egne leverandører. Mottaksplikten gjelder ikke melk som er fritatt fra overproduksjonsavgift etter forskrift om fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk.

Dersom et uavhengig meieriselskap i prisutjevningsordningen for melk med egne leverandører har behov for at markedsregulator mottar rå melk fra vedkommendes leverandører, må innmelding skje senest 8 dager før oppsamling skal foretas, og oppsamling må skje i minimum en periode på 4 uker. Innmelding av volum og periode skal skje samlet fra det uavhengige meieriselskapet direkte til markedsregulator.

Transport av rå melk skal skje mest mulig direkte til markedsregulator uten å være innom noen av anleggene til det uavhengige meieriselskapet. Oppsamling og inntransport skal skje etter minst samme standard som benyttes av markedsregulator. Markedsregulator overtar denne oppsamlingen dersom det uavhengige selskapet ikke er i stand til å gjennomføre dette i samsvar med disse forutsetningene.

Oppgjør til leverandører hos uavhengige meieriselskap skal foretas av det meieriselskapet som forestår innsamlingen av melken. Leverandørene har krav på å få et oppgjør for denne melken til minst samme pris som det i den aktuelle tidsperioden blir betalt leverandører til det anlegg i Tine SA som mottar melken.

Foretas oppsamlingen av et uavhengig meieriselskap har dette krav på å få et oppgjør for melken tilsvarende det som det mottakende anlegg i Tine SA betaler egne leverandører i den aktuelle tidsperioden, men med fratrekk av eventuelle ekstrakostnader.

0 Endret ved forskrifter [19 feb 2013 nr. 227](#) (i kraft 1 mars 2013), [22 juni 2020 nr. 1396](#) (i kraft 1 juli 2020).

Dette dokumentet regulerer hvilke vilkår som gjelder når det reises krav om å få levere melk til NMR på mottaksplikt.

Vilkårene gjelder ikke ordinært kjøp og salg av melk mellom aktørene i markedsordningen for melk.

Melk som leveres på mottaksplikt må kunne inngå i Tines ordinære produksjon for salg i Norge og på eksportmarkeder. Melk som lovlig kan anvendes i Norge, men ikke i land det eksporteres til er derfor ikke omfattet av mottaksplikten. Dette kan for eksempel gjelde ved karantene. Melken går inn i meieriprodukter med ulikt innhold av melkens fraksjoner, som fett og protein. Alle melkens fraksjoner må derfor kunne inngå i ordinær produksjon og ordinært salg i Norge og på eksportmarkeder.

I perioder hvor en aktør benytter seg av mottaksplikten for melkeprodusenter knyttet til ett av sine anlegg, er det ikke mulig å benytte seg av forsyningsplikten til det samme anlegget.

2. INNMELDING OG VARIGHET

I overensstemmelse med [markedsreguleringsforskriften](#) § 5-3-1, 2. ledd må innmelding skje senest 8 døgn før melken skal hentes hos melkeprodusent for levering til NMR. Innmelding skjer til NMR v/Servicesenteret på produsentavregning@tine.no.

Innmeldingen skal inneholde:

- Identifisering av hvilke produsenter det gjøres krav på leveranse fra på mottaksplikt
- Produsentnummer/gårdsid og geolokasjon for henting hos aktuelle produsenter
- Nødvendig informasjon for å foreta avregning
- Perioden mottaksplikt påberopes. Dette er minimum fire uker
- Om det er behov for at Norsk melkeråvare henter inn melken.

Hvis det ved oppstart er usikkert hvilken dato leveransene til NMR skal opphøre, skal dato for opphør av leveransene til NMR varsles minst 8 døgn før siste innhenting hos melkeprodusent.

3. OPPSAMLING OG INNTRANSPORT

Av markedsreguleringsforskriften § 5-1-3 tredje ledd framgår:

Transport av rå melk skal skje mest mulig direkte til markedsregulator uten å være innom noen av anleggene til det uavhengige meieriselskapet. Oppsamling og inntransport skal skje etter minst samme standard som benyttes av markedsregulator. Markedsregulator overtar denne oppsamlingen dersom det uavhengige selskapet ikke er i stand til å gjennomføre dette i samsvar med disse forutsetningene.

Minstekravene for å kunne forestå oppsamling og inntransport er at:

- Utstyr for innmåling av melk på tankbil skal være kontrollert av Justervesenet i henhold til Justervesenets krav
- Renhold av tankbilmateriell skal være i henhold til kravspesifikasjon fastsatt av Norsk melkeråvare
- Materiell som benyttes skal tilfredsstille juridiske krav til slikt materiell
- Norsk melkeråvare gis tilgang til tankbildata, herunder informasjon om hver enkelt leverandørs leveranser
- Etterlevelse av kravene i avsnitt 4. om Kvalitetskontroll.

NMR overtar oppsamlingen dersom det uavhengige selskapet ikke er i stand til å gjennomføre dette i samsvar med disse forutsetningene.

For melkeprodusenter med tilknytning til et uavhengig selskap, så endres ikke ansvaret for drift og vedlikehold av gårdstank, samt oppfølging av melkeprodusentene. Hvis NMR skal hente melken kreves tilstrekkelig kapasitet på gårdstanken til oppbevaring i 80 timer fra første melking.

NMR bestemmer hvilket Tine-anlegg hvert lass skal leveres til.

Betaling og fordeling av kostnader framgår av punkt 6. om Betaling.

4. KVALITETSKONTROLL

Melken skal tilfredsstillende de samme kravene som annen melk som hentes inn og leveres til meieri av NMR. Dette framgår av NMRs betingelser for levering, som finnes her: <https://www.norskmelkeråvare.no/melkeleveranser/leveringsbetingelser>, herunder:

- [Animaliehygieneforskriften](#) og [Nasjonale retningslinjer for hygiene](#) - fastsetter krav til driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som produserer, eller eventuelt samler opp rå melk og råmelk.
- [Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten](#) – krav til melk ved levering til meieri
- Kravene for at melken skal kunne brukes i produkter med merkeordningen til Stiftelsen Norsk Mat, herunder
 - [krav for å kunne bruke Nyt Norge-merket](#)
 - [Bransjeavtale for norsk melkeproduksjon](#)

Den praktiske kontrollen skal inkludere kontroll av temperatur, lukt og utseende, separat melkeprøve fra alle hentesteder. Ved ankomst meieri skal tankbilsjåfør ta anitibiotikatest av melka og kontrollerer lukt, smak og utseende. Melk som skal smakstestes varmebehandles i forkant. Ved levering skal maksimal temperatur på melka være 10 grader C, jfr. Kravspesifikasjonen for rå melk under forsyningsplikten.

Dersom NMR sørger for oppsamling, vil NMR også forestå analyser av leverandørmelk med samme frekvens og etter samme krav som for egne leverandører.

NMR vil etter samme regler som gjelder egne leverandører, kunne stoppe henting fra produsenter som har vesentlige avvik fra kvalitetskravene, herunder krav til dyrevelferd og produksjonsforhold. NMR vil også, på samme vilkår som for egne produsenter, kunne kreve analysert oppstartprøve før innhenting gjenopptas.

5. FASTSETTELSE AV LEVERT KVANTUM

Der NMR overtar ansvaret for inntransporten brukes tankbildata for beregning av levert melkemengde. NMR overtar ansvaret for råvaren ved innpumping fra gårdstank til tankbil.

Der det uavhengige selskapet beholder ansvaret for inntransporten brukes innmålingsutstyr godkjent av justervesenet på Tine-anlegg der det finnes, som grunnlag for avregning.

Der Tine ikke har innmålingsutstyr brukes tankbildata for beregning av levert melkemengde.

Der det uavhengige selskapet beholder ansvaret for inntransport av melken, overtar NMR ansvaret for råvaren ved innpumping fra tankbil til mottaksanlegg/tank. Innpumpingen skjer etter leveringskontroll, når melken er godkjent etter de krav som følger av punkt 4.

Hvis det uavhengige selskapets sjåfør starter innpumping av melk som ikke er tilstrekkelig kontrollert, eller melk som ikke er godkjent, bærer det uavhengige selskapet ansvaret for melken med de følger det kan medføre.

Tine er ansvarlig for korrekt oppbevaring av testutstyr og at utstyret er kalibrert og anvendes innenfor holdbarhetsdato. Det uavhengige selskapet som forestår transporten, er ansvarlig for opplæring av sjåførene som gjennomfører leveringskontrollen.

Ved feil på utstyr melder sjåfør fra til anlegget/kunden.

Avvik på kvalitet og volum melk oppdaget hos Tine meddeles NMR skriftlig senest kl. 10 påfølgende dag etter levering. NMR gir beskjed om avvik til det uavhengige selskapet så raskt som mulig. Visuelle avvik som mugg og fremmedlegemer skal dokumenteres med bilde.

6. BETALING

Av markedsreguleringsforskriften § 5-3-1 4. og 5. ledd framgår:

«Oppgjør til leverandører hos uavhengige meieriselskap skal foretas av det meieriselskapet som forestår innsamlingen av melken. Leverandørene har krav på å få et oppgjør for denne melken til minst samme pris som det i den aktuelle tidsperioden blir betalt leverandører til det anlegg i Tine SA som mottar melken.

Foretas oppsamlingen av et uavhengig meieriselskap har dette krav på å få et oppgjør for melken tilsvarende det som det mottakende anlegg i Tine SA betaler egne leverandører i den aktuelle tidsperioden, men med fratrekk av eventuelle ekstrakostnader».

Pris til Tines medlemmer bestemmes av produsentens geografiske beliggenhet og kvalitet på melken, herunder tørrstoff.

NMR vil avregne mottatt kvantum på samme måte som for Tines medlemmer.

Dersom det uavhengige selskapet selv henter melken hos melkeprodusentene, må tankbildata gjøres tilgjengelig for NMR for å muliggjøre avregning. Tilgang til tankbildata er også nødvendig av sporingshensyn.

Avregning vil skje månedlig samtidig med avregning av Tines medlemmer, normalt den 10. i påfølgende måned.

Avregning vil skje enten direkte til melkeprodusenter innmeldt på mottaksplikt eller via aktør i markedsordningen, dersom denne selv forestår oppsamling.

Melk levert på mottaksplikt er ikke omfattet av Tines eventuelle etterbetaling av overskudd til medlemmene. Levering av melk på mottaksplikt utløser heller ikke andre rettigheter eller ytelser Tine eventuelt yter til sine medlemmer. For eksempel gis det ikke stemmerett.

NMR dekker ikke kostnader med oppsamling eller analyser når aktør forestår oppsamling. Når NMR krever at melken skal fraktes til et annet anlegg enn nærmeste noteringspunkt, dekker NMR en beregnet turpris fra gjeldende noteringspunkt til mottakende anlegg.

Dersom forhold på gård utløser ekstra kostnader, for eksempel manglende kapasitet på gårdstank, vil NMR kunne gjøre fratrekk i oppgjør for melk tilsvarende påførte ekstra kostander.

Kostnader som følger av feil gjort av det uavhengige selskapets sjåfør i forbindelse med innhenting og innpumping på anlegg, dekkes av aktøren.

Av [Forskrift om prisutjevningsordningen for melk](#) § 8 heter det at «Meieriselskap som henter melk hos melkeprodusent og som utjevner for fraktkostnader mellom egne leverandører, kan kreve et innfrakttillegg».

Innfrakttilskuddet tilfaller således aktøren som henter melken.

7. TILBAKETREKKING OG TILBAKEKALLING

Oppstår det en situasjon der Tine på grunn av skadelig effekt på helse eller uønsket kvalitet, eller på grunn av offentlige pålegg skal tilbakekalle eller tilbaketrekke produkter fra markedet, der rå melk levert på mottaksplikt som beskrevet i disse vilkårene er eller kan være årsak, skal NMR umiddelbart orientere det uavhengige selskapet som har levert melken på mottaksplikt. Håndteringen av slike situasjoner, samt offentlig kommunikasjon, skal skje i samråd med NMR og Tine.

Aktøren som har forestått inntransporten er ansvarlig for sporingsdokumentasjon fra levering, via transport og tilbake til produsent. NMR er ansvarlig for sporingsdokumentasjon fra levering av råstoff til produkt og kundens kunder.

8. FORCE MAJEURE

Vilkårene er ikke forpliktende når oppfyllelsen hindres av force majeure. Som force majeure regnes, men er ikke begrenset til, streik, lockout, blokade og enhver oppfyllelshindring som ligger utenfor leverandørens, Tines og NMRs kontroll. Force majeure kan ikke påberopes dersom hindringen med rimelige midler kan unngås eller omgås.

9. LOVVALG OG TVISTELØSNING

Vilkårene reguleres av norsk rett. Tvister mellom NMR og leverandøren skal søkes løst gjennom forhandlinger. Dersom Partene ikke kommer til enighet, skal tvisten løses ved de alminnelige domstoler med Oslo tingrett som vernetting.

10. IKRAFTTREDELSE

Vilkårene gjelder fra 9. september 2026 og inntil de blir endret. Eventuelle endringer varsles på NMR sine nettsider